

Gota Media ABs yttrande till Kulturdepartementet
Enheten för medier och demokrati över förslag till:

Distribution av nyhetstioningar i hela landet
från

Förslag till ändringar i presstödsförordningen
(1990:524) och förslag och bedömningar kring ett
nytt särskilt stöd för viss tidningsdistribution

[Författare]

[Företagets namn]

Sammanfattning

Gota Media AB ställer sig positiva till förslaget beskrivet som ”särskilt statligt stöd för viss tidningsdistribution”, men ser problem med utvidgningen av distributionsstödet till ”tryckt allmän nyhetstidning”.

Gota Media AB menar att:

- Inom ramen för dagens stödpengar låta fådagars- och gratistidningar omfattas riskerar att urholka stödet till den dyrare morgontidnings-distributionen vilket i så fall försämrar den dagliga spridningen av nyheter.
- Ett fast stöd per exemplar riktat till tidningsföretagen baserat på antalet tidningar som 2020 postdistribueras, som utredningen föreslår, är att föredra. Detta ger tidningsföretagen frihet att välja distributionsform.
- Ett fast stöd per exemplar riktat till tidningsföretagen baserat på antalet tidningar som 2020 postdistribueras, som utredningen föreslår, är att föredra. Detta ger tidningsföretagen frihet att välja distributionsform för bästa nyhetsspridning.
- Stödnivån bör ses över då den ersätter upp till det golv som PostNord angett men täcker inte kostnader i områden där PostNord tar ut högre avgifter.
- Stödet måste snabbt komma på plats och börja utbetalas.

Inledning

Tidningsföretagen har genom det sätt man utför sitt granskande uppdrag på en mycket stor betydelse för vårt samhälles demokrati och öppenhet. Flera av dessa företag har i sina ägaruppdrag både genom tradition och direkta stiftelsestadgar detta uppdrag förtydligt. Gota Media AB är ett sådant företag.

Tryckning och distribution är betydande utgifter för tidningsföretagen och utgör en mycket stor del av kostnadsmassan. Distributionskostnaden för ett geografiskt område är i princip konstant, det vill säga kostnaden för en utdelningsrunda styrs av längden och färdhastigheten på utdelningsrundan och är i huvudsak inte upplageberoende.

Tidningsbranschen är i en period av kraftig förändring. Tidningsföretagen kämpar med den förändring av nyhetsinhämtning som nya läsvanor innebär, med sjunkande upplagor för papperstidningar som följd.

Det särskilda stödet införs med anledning av PostNords test av varannandagsutdelning, ett test som riskerar att leda till stora intäktstapp för alla tidningsföretag. Det finns goda skäl att tro att PostNords test övergår i en direkt permanent lösning. Det finns också goda skäl att ifrågasätta PostNords lagliga rätt att införa modellen och även behov av att övergå till den nya modellen av ekonomiska skäl.

Utvidgningen av stödet till att omfatta ”tryckt allmän nyhetstidning”

Idag finns ett sedan lång tid fungerande stöd för distribution av morgontidningar. Systemet har utretts och ifrågasatts fler gånger och varje gång konstaterats ha en positiv effekt på möjligheten till nyhetsspridning. Utvidgningen av definitionen innebär att fådagars- och gratistidningar också skall kunna omfattas av möjligheten till distributionsstöd. Många av dessa tidningar distribueras idag med PostNord till låga kostnader givet de samordningsfördelar med postutdelning som finns. Detta leder sannolikt till att få tidningar kommer att nyttja stödet och bör heller inte ha det om de väljer den lösningen.

- Att inom ramen för dagens stödpengar låta fådagars- och gratistidningar ingå i stödramen, riskerar att urholka stödet till den dyrare morgontidnings-distributionen vilket i så fall försämrar den dagliga spridningen av nyheter.

Utformning av det särskilda stödet

Tidningarna har kunnat vända sig till PostNord för distribution av det dyraste exemplaren och PostNord har då haft möjlighet att samdistribuera tidningar med post och därigenom kunnat erbjuda hanterbara priser för tidningsföretagen, även om utdelningstidpunkten blivit långt senare på dagen än vid distribution med Utbärningsbolagen, som fullgjort sitt uppdrag redan kl 6. PostNords test har redan börjat rullas ut och vi ser omgående negativa effekter. Redan efter några veckor kan Gota Media konstatera att vi förlorat >11% av kunderna i de områden i Skåne som just nu berörs. Det är därför viktigt att stödet kommer på plats mycket skyndsamt.

Morgondistribution ger högre service och bättre läsvärde, vilket sannolikt gynnar att kunderna behåller sina läsvanor. Flera tidningar driver dessutom digitaliseringsprojekt, projekt där man erbjuder läsplattor och stöd till digitalt ovana kunder, digitaliseringsprojekt som är i sin linda. Dessa projekt kommer säkert att intensifieras, men behöver tid för att få genomslag och kan ännu inte fullt ut ersätta läsning av papperstidning.

Stöd direkt till tidningsföretagen ger möjligheten att välja distributionsform och företagen kan därvid välja att öka andelen morgonutdelade tidningar vilket gynnar tidningsläsningen. I områden som inte kan nås med morgondistributionen kan tidningsföretagen även välja att gå med den dyrare varjedags-utdelningen som PostNord.

- Ett fast stöd per exemplar riktat till tidningsföretagen baserat på antalet tidningar som 2020 postdistribueras, som utredningen föreslår, är att föredra. Detta ger tidningsföretagen frihet att välja distributionsform.

PostNord erbjuder under testet förvisso varjedagutdelning men till ett pris som vida överstiger priset/intäkten för ett enda prenumererat exemplar, vilket är ekonomiskt oförsvarbart. Lägg därtill att postdistribuerad tidningen skall dessutom adresseras med en speciell etikett att klistra på tidningen i ett format och med en placering som omöjliggör läsning där etiketten placeras. Inga tryckerier kan idag trycka/producera tidningar på det sätt som PostNord kräver.

- Stödnivån ersätter upp till det golv som PostNord angett men täcker inte kostnader i områden där PostNord tar ut högre avgifter.

PostNord rullar ut den nya distributionsformen mycket snabbt och omställningen har redan påbörjats, med upplagetapp för tidningsföretagen som följd.

- Stödet måste snabbt komma på plats och börja utbetalas

/ Johan Ludin, Gota Media AB, Tryck & Distribution/